

LUXOR

Datorer

ABC BOKEN - ORD FÖR ORD

FÖRORD

ABC boken vänder sig till två kategorier människor, dels till dem som tycker om att använda ord som ingen förstår och dels till dem som gillar att veta vad orden betyder.

Förklaringarna till orden är mycket kortfattade.

I förklaringarna till orden är en del ord *kursiverade*, vilket betyder hänvisning till motsvarande ord.

ABC-familjen

en serie datorer med anpassad *kringutrustning* tillverkad av Luxor Datorer AB i Motala.

ABC-net

flera ABC-datorer som kopplas samman mot ett gemensamt massminne och gemensam skrivare.

accesstid

betyder *åtkomsttid*.

Ada

är ett modernt *högnivåspråk* som delvis bygger på *Pascal*. Språket är framtaget av amerikanska försvarsdepartementet och namnet syftar på lady Ada Lovelance, »världens första programmerare».

ADB

betyder automatisk *databehandling*. Databehandlingen utförs av datorer.

A/D-omvandlare

omvandlar *analog* signaler till *digitala*.

AI

betyder *artificiell intelligens*.

alfanumeriska data

utgörs av bokstäver, siffror och andra tecken.

ALGOL

är ett *programspråk*.

algoritm

är en uppsättning regler eller en metod som steg för steg beskriver lösningen av ett problem.

analog

datapresentation betyder att data kan visas på t ex en skala. Analoga mätvärden är i princip kontinuerliga. Ex En klocka med visare.

APL

är ett *programspråk*.

arkivminne

är ett minne för lagring av stora datamängder. Ex Magnetband, mikrofilm, optiska och magnetiska skivor.

artificiell intelligens

förkortas AI och är en maskins förmåga att efterlika mänsklig intelligens.

ASCII

American Standard Code for Information Interchange är en kod som ger varje tecken ett talvärde vid *databehandling*.

assemblerare

är ett program som översätter från ett *assemblerspråk* till en ren maskinkod.

assemblerspråk

är ett *programspråk* som ligger mycket nära datorn. Det är olika hos olika datorer.

asynkron överföring

innebär att data överförs tecken för tecken och att varje tecken markeras med startbit och en eller flera stoppbitar.

Jfr *synkron överföring*.

automatisk

är en process om den fungerar utan mänskligt ingripande.

autostart

valfritt applikationsprogram som startar vid spänningstillslag eller *reset*.

Babbage, Charles

engelsk matematiker som redan vid mitten av 1800-talet försökte konstruera en mekanisk dator. 1880-talets teknologi räckte dock inte till för att förverkliga hans idéer.

backup

är en *reservkopia*.

bandstation

är ett yttre massminne i ett *datorsystem*. Där lagras program och data på magnetband. Från den kan program och data läsas in i datorn.

BASIC

förkortning för Beginners' All-purpose Symbolic Instruction Code, ett *högnivåspråk* som ursprungligen var avsett för undervisning i programmering.

Litet programexempel:

```
10 PRINT "Moms :"; : INPUT M
20 PRINT "Pris utan moms:"; :
   INPUT P
30 B = P + (P * (M/100))
40 PRINT "Pris inkl moms:"; B
50 PRINT "Fler beräkningar (J/N)"
   ; : INPUT A
60 IF A = "J" THEN GOTO 20
70 END
```

BASIC II

är den BASIC-dialekt som används i ABC800-datorerna och är en av de snabbaste på marknaden. BASIC II kan innehålla långa variabelnamn och flerradiga funktioner m m.

batch

betyder sats och står ofta för satsvis bearbetning.

baud

(uttalas bååd) är en enhet som anger överföringshastigheten på t ex telenätet. Med 1 baud menas vanligen 1 *bit*/sekund vid *binär* signalering.

BCD

förkortning för Binary-Coded Decimal, ett system där varje *decimal* siffra representeras av fyra *binära* siffror.

Talet 17 skrivs då 0001 0111

BELL

ofta har terminaler ett inbyggt »pip», som används för att göra programmeraren eller operatören uppmärksam på något.

BESK

betyder Binär Elektronisk Sekvens Kalkylator. BESK var den första svenska elektroniska datorn, färdig 1953.

bildskärm

ser ut som en TV och är en *utenhet* för presentation av text och bild.

binära talsystem

använder symbolerna 0 och 1 för att representera tal.

bit

betyder binary digit dvs *binär* siffra. En bit är datorns minsta *databärare*. En bit innehåller en etta eller en nolla.

bitgrupp

är en grupp av nollor eller ettor (*bit*). Åtta bitar kallas *byte*.

bläckstråleskrivare

är en *utenhet* där tecken bildas av en bläckstråle på papper.

bootstrap

laddningsprogram — datorn laddas successivt med program.

bubbelminne

är en typ av *halvledarminne* där data lagras i form av magnetiska bubblor. Det har små dimensioner och stor minneskapacitet.

bug

är en engelsk slangterm för misstag eller fel (»bug» betyder eg »lus»). Används bl a i uttrycket »att avlusa ett program». Jfr *debug*.

bussledning

består av en eller flera ledningar och sammanbinder datorns olika delar. Adressbussen meddelar rätt minnesadress. Databussen transporterar data.

byte

(uttalas bajt) är en grupp om åtta stycken nollor och ettor. Kallas också *bitgrupp*.

CAD

är förkortningen för Computer Aided Design. CAD innebär att en konstruktion tas fram med hjälp av datorn. Datorn utför beräkningar och gör ritningar.

CAD/CAM

utnyttjar datorer för konstruktion och tillverkning.

CAI

betyder Computer Aided Instruktion dvs datorstödd undervisning.

CAM

betyder Computer Aided Manufacturing dvs datorstödd produktion.

centralenhet

består av processor och *primärminne*. Processorn bearbetar data och innehåller en styrenhet som styr dess arbete. Primärminnet lagrar det program och de data som processorn behöver. De data som processorn producerar lagras också i primärminnet.

chip

liten *halvledarbricka* som används till en *integrerad krets* (ibland avser ordet själva kretsen).

CIM

betyder Computer Input Microfilm. En dator läser in data från mikrofilm.

CNC

står för Computerized Numerical Control och betyder datoriserad numerisk styrning av t ex verktygsmaskiner.

COBOL

ett *högnivåspråk* som används för administrativa tillämpningar.

computer

betyder *dator*.

CP/M

förkortning för Control Program for Microcomputers, ett *operativsystem* som används till ett flertal mikrodatorer världen över.

CPU

betyder Central Processing Unit dvs *central-enhet* (processor).

CRTC

styrkrets för text och *grafik*.

CTC

klockkrets.

cursor

annat ord för *markör*.

cybernetik

handlar om levande varelsers och maskiners förmåga att styra sig själva.

cykliskt minne

se *skivminne*.

D/A-omvandlare

omvandlar *digitala* signaler till *analog*.

DART

seriekommunikationskrets.

data

är fakta, signaler, regler m m presenterade på det sätt som kan behandlas av människor eller datorer. I datorsammanhang kan data vara siffror, bokstäver, ord eller andra tecken och elektriska signaler.

databank

är en samling data och kan närmast betraktas som en uppslagsbok.

databas

är en samling data i ett datasystem. Ur databasen kan systemets användare hämta olika uppgifter för *databehandling*.

databehandling

innebär att data bearbetas. Bearbetade data resulterar i meningsfull information.

databärare

lagrar data. Ex Magnetsband och minnesskiva.

Datainspektionen

tillkom 1973. Den ska se till att *datalagen* följs. Datainspektionen måste ge sitt godkännande innan ett nytt personregister upprättas. Vissa undantag finns. Varje register ska ha en registeransvarig som ansvarar för att *datalagen* följs och att registret sköts enligt föreskrifterna. Du kan vända dig till Datainspektionen om du vill utnyttja din lagstadgade rätt att en gång om året få veta vad som finns registrerat om dig i de olika registren. Adressen är:

Datainspektionen, Bergsgatan 51, Box 12050, 102 22 Stockholm. Du kan också skriva direkt till de olika registren och hänvisa till *datalagens* 10:e paragraf. Begär att få ett utdrag ur registret med alla uppgifter som avser dig. Ange namn, adress och personnummer. Vissa register innehåller hemligstämplade data. Dessa kan du inte få kopior av. Om ett register innehåller felaktiga data kan du begära att få dessa ändrade. Datalagen ger dig den rätten.

datalagen

tillkom 1973 och reglerar användningen av personregister och ska förhindra otillbörligt intrång i den enskilde personens integritet.

datalogi

är läran om metoder och teknik i samband med *ADB*.

datasättning

innebär att datorer används vid sättning av tidningar och böcker. Denna bok är *datasatt*.

datavision

är samma sak som *teledata* och *viewdata*.

dator

är en maskin som tar emot och behandlar data enligt ett givet program. Resultatet redovisas i form av *utdata*. Allt detta kan den göra utan att någon människa behöver ingripa. Datorn består av: En *inenhet* som tar emot data, ett *minne* som lagrar data och program, en bearbetningsenhet som också innehåller en styrenhet, en *utenhet* som levererar *utdata* och *program* som ger datorn handlingsinstruktioner.

datorsystem

omfattar datorn plus de enheter som styr eller styrs av datorn.

debug

betyder avlusa. Det innebär att ett *program* befrias från fel.

decimala tal

skrivs med hjälp av siffrorna 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 och 9. Decimala tal betyder tal i 10-systemet.

default value

(eng) utelämnat värde. Om man på en fråga från ett datorprogram underlåter att svara, innebär *default value* att programmet självt sätter in ett »standardsvar». På svenska blir det initialt värde.

densitet

flexskivans packningstäthet. Jfr *singel densitet* respektive *dubbel densitet*.

digitaliseringsbord

används för inmatning av information utan att tangentbordet används.

direktminne

är ett minne där alla data hittas lika snabbt var de än finns. *Primärminnet* är ett direktminne.

disk

betyder egentligen skiva. Används ofta i betydelsen *skivminne*.

diskett

är ett ord som ofta används i stället för *flexskiva*. Den används för lagring av data och program.

display

är detsamma som *bildskärm*.

DNC

betyder Direkt Numerical Control och innebär att en dator styr en grupp numeriskt styrda maskiner, ofta verktygsmaskiner.

dokumentation

av program, data och system innebär att man noggrant beskriver dessa så att andra förstår dem och kan använda dem på rätt sätt.

DOS

betyder Disk Operative System, används för styrning av *flexskivenheten*.

DOS – 6

benämningen på ABC-datorernas *DOS*.

dubbel densitet

anger att en *flexskiva* kan lagra dubbelt så mycket som motsvarande flexskiva med *singel densitet*. Data lagras tätare på spåren.

dumpa

innebär att innehållet i ett minnesutrymme överförs, helt eller delvis till ett yttre dataminne t ex *flexskiva*.

duplex

se *halv duplex* respektive *full duplex*.

EAN

betyder European Article Numbering. EAN-kod används för att märka varor. Koden innehåller information om varuslag, pris m m. Streckkoden avläses med *läspenna* eller laser-scanner.

Exempel på EAN-kod.

editor

att ett hjälpmedel när man gör *program* och när man ska korrigera program och data.

elektronik

handlar om hur elektriska signaler behandlas av bl a elektronrör och *halvledare*.

emulator

är en enhet som tillåter att program framställda för ett visst *datorsystem* exekveras (körs) på ett annat system.

ENIAC

var den första elektroniska datamaskinen. Den togs i bruk i USA år 1946.

EOF

förkortning för End of File. Betyder filslutsmarkering.

EPROM

är förkortningen för Erasable Programmable Read Only Memory. Minne som kan raderas med ultraviolett ljus och programmeras på nytt.

exekvera

Ordet köra används ofta i stället för exekvera.

externminne

betyder yttre minne dvs minne utanför själva datorenheten.

fiberoptik

används för att överföra data i form av ljussignaler i tunna glastrådar. Metoden ger stor överföringskapacitet.

fil

är en samling *data*.

filhantering

är ett ord för datorns arbete med data på filer.

firmware

programvara lagrad i *ROM*.

fleranvändarsystem

är ett system där flera användare samtidigt kan utnyttja en central dator och dess datorsystem.

flexskiva

lagrar data och program på magnetisk väg. Vanliga storlekar är 5 1/4" och 8".

flexskivenhet

är ett yttre massminne som lagrar data och program på *flexskivor*.

floppy disk

bör på svenska heta *flexskiva*.

flödesdiagram

används som hjälpmedel vid programmering. Den visar i vilken ordning programinstruktionerna genomförs.

FORTH

är ett *programspråk*.

FORTRAN

förkortning för FORmula TRANslation, ett *högnivåspråk* som är vanligt inom industri och vetenskap.

full duplex

innebär att data kan överföras i två riktningar samtidigt.

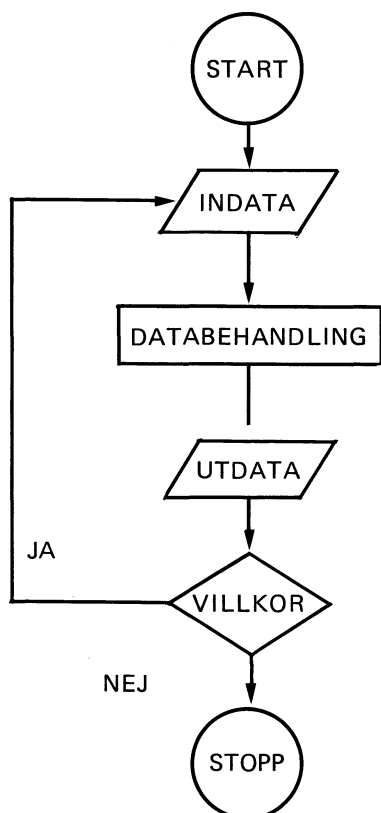
gate

betyder *grind*.

grafik

data som presenteras med hjälp av linjer och figurer. Ju högre upplösning desto detaljrikare figurer kan ritas.

Exempel på flödesdiagram

Motsvarande *BASIC*-program

```

10 PRINT "Moms:" ; INPUT M
20 PRINT "Priset utan moms:" ; INPUT P

30 B = P + (P*(M/100))

40 PRINT "Pris inkl moms:" ; B

50 PRINT "Fler beräkningar (J/N) " ; INPUT A
60 IF A = J THEN GOTO 20

70 END
  
```

grind

är en elektronisk krets som omvandlar två eller flera signaler till en utsignal. I datorer behandlar de ettor och nollor.

gränssnitt

är ett annat ord för *interface*.

halv duplex

innebär att data endast kan överföras i en riktning i taget.

halvlederbricka

är samma sak som *chip*.

halvledarminne

är ett dataminne där ettor och nollor kan representeras av strömförande och icke strömförande halvledarkretsar. De är vanliga i datorer.

hard-copy

engelskt ord för papperskopia.

hard disk

är ett *skivminne* med en eller flera oböjliga skivor.

hardware

är *maskinvara*.

hexadecimala tal

har siffrorna 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, A, B, C, D, E och F. De är tal med basen 16. De används ofta i datorsammanhang.

hålkort

är ett kort där data lagras i form av hål på bestämda platser. Hålkortet ersätts nu alltmer av andra minnen.

hålkortsläsare

är en maskin som läser in data från *hålkort* till en dator.

håltremsa

är en remsa där data lagras i form av hålkombinationer.

hårdvara

är *maskinvara*.

högnivåspråk

är *programspråk* som är lätt för människor att arbeta med. Exempel på högnivåspråk är *Ada*, *ALGOL*, *APL*, *BASIC*, *COBOL*, *FORTRAN*, *Pascal*, *PL/1* och *SIMULA*. De måste översättas till *maskinspråk* innan datorn kan förstå dem. Översättningen kan ske antingen med hjälp av en *kompilator* eller med hjälp av en interpretator (*tolk*).

indata

är data som matas in i en dator.

inenhet

tar emot *indata* till en dator. Det är genom den man kan »tala» med datorn. Ex tangentbord, skivminne.

input

är *indata*.

instruktion

talas om för datorn vad den ska göra. En följd av instruktioner kallas *program*.

integrerad krets

är en elektronisk krets som innehåller ett stort antal funktioner. Ett *chip* är en integrerad krets.

interface

är en anpassningsenhet. Ett interface kan t ex anpassa en *skrivare* till en dator eller en dator till en annan.

internminne

är ett minne i datorn. Det kallas ofta *primärminne*.

interpretator

är detsamma som *tolk*.

I/O

betyder Input/Output dvs in- och utmatning av data. I/O används ibland för att beteckna den enhet som svarar för in- och utmatningarna.

kassettminne

är ett yttre minne till en dator. Minnet är av sekvenstyp, dvs man måste leta igenom minnet från början och ända fram till det man söker.

kB

betyder kilobyte och är detsamma som 1 024 byte.

kisel

är ett grundämne och är grundmaterialet i de *chip* som bygger upp en dator.

Kiseldalen

är benämningen på Santa Claras dalgång, Silicon Valley, nära San Fransisco i USA. Där tillverkas en stor del av världens *integrerade kretsar*.

kod

är en nyckel som används för att översätta t ex data till olika symboler. Symbolerna kan bestå av hål på ett *hålkort*, tal, elektriska signaler eller magnetmönster.

kommando

använder man när man ska tala om för en dator vad den ska göra.

kommunikation

överföring av information från en sändare till en mottagare.

kompatibilitet

innebär utbytbart. Det betyder t ex att program eller data för en dator utan vidare kan köras i en annan dator om de är kompatibla.

kompilerator

är ett *program* som används för att översätta ett program till *maskinspråk* så att programmet kan köras i en dator. Hela översättningen görs på en gång.

kontrollsiffror

används för att upptäcka eventuella fel vid *databehandling*. Personnumrets tionde siffra är en kontrollsiffra.

kringutrustning

är ett sammanfattande namn på den utrustning som används kring en *centralenhet*.

kryptering

är en omvandling från klartext till oläsbar text.

kurvskrivare

eller *plotter* är en *utenhet* som presenterar utdata grafiskt i form av t ex kurvor eller diagram på papper.

källkod

är ett program som ska översättas, vanligen till *maskinspråk*.

kärnminne

lagrar data genom magnetisering av små magnetkärnor (ferritringar).

LISP

är ett *programspråk* som används i samband med *artificiell intelligens*.

LSI

förkortning för Large Scale Integration. Beteckning på *integrerade kretsar* med hög komponenttäthet, 1 000 – 100 000 per *chip*.

läsminne

är ett minne som bara kan läsas. Innehållet kan inte ändras när man använder det. Ex på läsminnen är *ROM*, *PROM* och *EPROM*.

läs-skrivminne

är ett minne där data både kan läsas och skrivas.

läspenna

används när man med hjälp av ljus vill läsa t ex *EAN-koder*.

Luxor Datorer AB

ingår i Luxor-koncernen.

markör

visar var nästa tecken kommer att skrivas på bildskärmen.

maskinspråk

är det språk som datorn arbetar med. Alla andra *programspråk* måste översättas till maskinspråk innan de kan förstås av datorn. Olika grupper av datorer har olika maskinspråk.

maskinvara

är alla apparater med tillbehör i ett *datorsystem*.

matris skrivare

är en skrivare som formar tecken med hjälp av punkter.

meny

presenterar de olika alternativ ett *program* erbjuder.

mikro

betyder miljondel. Ex 1 mikrosekund = 1 miljondels sekund.

mikrodator

används ofta för att beteckna en dator som är uppbyggd kring en *mikroprocessor*. Den har oftast bara en användare åt gången. De minsta datorerna hamnar i den gruppen. ABC 80 är

ett exempel på en mikrodator. Namnet är brukligt men ej vedertaget. Ibland används orden smådator eller bordsdator i stället för mikrodator.

mikroprocessor

är en enda krets (*chip*) som innehåller bearbetningsenheten och styrenheten i en *mikrodator*.

minidator

är en dator som är mindre än de stora centrala datorerna men större än en *mikrodator*. Till en minidator brukar man koppla flera användare åt gången.

minne

är en enhet där man kan lagra data och program.

mjukvara

är *programvara*.

MODEM

betyder MOdulator-DEModulator. Med hjälp av MODEM kan man överföra data med hjälp av telenätet.

monitor

är ett annat ord för *bildskärm*.

monochrom

är en typ av *bildskärm* (betyder en färg).

nanosekund

betyder miljarddels sekund.

Ex 1 nanosekund = 1 miljarddels sekund.

NC

förkortning för Numerical Control, på svenska Numerisk Styrning (NS). Avser styrning av verktygsmaskiner.

numeriska data

är data som endast innehåller siffror.

nätverk

flera datorer anslutna till varandra och/eller ett centralt massminne.

OCR

Optical Character Reader är en maskin som direkt kan läsa tryckta eller skrivna tecken.

off-line

innebär att en enhet i ett *datorsystem* arbetar fristående från *centralenheten*.

oktalt talsystem

har siffrorna 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6 och 7. Det har basen 8.

on-line

innebär att en enhet i ett *datorsystem* är i direktkontakt med *centralenheten*.

operativsystem

är *programvara* som styr och övervakar en dators arbete. Förkortas OS.

operatör

kallas den person som matar in data och program och som övervakar datorns arbete.

optimera

innebär att finna det bästa handlingsalternativet.

optisk teckenläsning

innebär att skrivna eller tryckta tecken kan läsas av en maskin. Förkortas *OCR*.

ordbehandling

innebär att textmängder t ex brev kan ändras och/eller kompletteras med hjälp av en dator. Ordbehandlingssystemet innehåller ibland standardbrev. Utskriften kan göras automatiskt på en skrivare när alla ändringar och kompletteringar är gjorda. Texten kan också sparas. Den bok är skriven på en ordbehandlings- och datasättmaskin.

output

är *utdata* från en dator.

paritetsbit

är en kontrollbit som läggs till en *bitgrupp*.

Pascal

är ett *högnivåspråk*, lämpat för *strukturerad programmering*.

periferiutrustning

är detsamma som *kringutrustning*.

PL/1

är ett *högnivåspråk* utvecklat av IBM.

plotter

är en *kurvskrivare*.

primärminne

är ett minne som ingår i datorns *centralenhet*.

printer

betyder *skrivare*.

processor

se *centralenhet*.

program

är en följd av *instruktioner* som talar om för en dator vad den ska göra.

programmerare

kallas den person som skriver program för datorer.

programspråk

är ett konstruerat språk som används för att kommunicera med en dator.

programvara

är alla *program* som används i ett *datorsystem*.

PROM

betyder Programmable Read Only Memory. Det kan programmeras med hjälp av specialutrustning. Vid normal användning kan man bara läsa minnet. Se *läsminne*.

radskrivare

är en skrivare som skriver en hel rad på en gång. Utskriften går mycket snabbt.

RAM

betyder Random Access Memory. Det är ett *direktminne*. I ett RAM kan datorn både läsa och skriva data. I RAM kan man lagra de program och de data som datorn ska arbeta med.

realtidsystem

är ett system där datorn omgående behandlar *indata*. Den gör det så snabbt att resultaten kan användas direkt i t ex processtyrning. En användare vid en terminal upplever det som direktkontakt med datorn.

register

är en samling data som hör ihop.

reservkopia

är en kopia av sparade data avsedd att användas om originalet skulle förstöras.

reset

betyder omstart eller återställa.

ROM

betyder Read Only Memory. Se *läsminne*.

scanner

betyder avsökare. I vissa fall ett alternativ till *läspenna*.

sekundärminne

är ett minne som är fristående från *centralenheten*. Det brukar rymma stora datamängder.

sekvensminne

är ett minne där man måste läsa alla data ända fram till det man söker.

SIMULA

är ett *högnivåspråk*.

simulering

innebär att man gör en modell av en verklig situation i datorn. Genom att ändra på förutsättningarna kan man studera vad som händer under olika förhållanden.

singel densitet

är beteckningen på en *flexskivas* packningstäthet. Jfr *dubbel densitet*.

SIO

seriekommunikationskrets.

skivminne

är ett minne som består av en eller flera roterande skivor. Data registreras på magnetisk väg. Kallas också cykliskt minne.

skrivare

är en *utenhet* som ger utskrift av data på papper.

skrivautomat

är en *ordbehandlings*-maskin.

skönskrivare

ger utskrift av vanliga skrivmaskinstecken.

smådator

är ett namn som ibland används i stället för *mikrodator*. Uttrycket är ej vedertaget.

softscroll

är beteckningen på en typ av listning på *bildskärm*. Texten flyttas mjuk upp på skärmen linje för linje.

software

betyder mjukvara eller *programvara*.

spagetti-programmering

är slang för trassliga och svårlästa program.

split speed

betyder att överföringshastigheten är olika i de båda riktningarna.

stack

kallas en lista där data lagras i den ordning de matas in. Sedan gäller sist in – först ut.

stordator

är en beteckning på en dator som består av flera enheter och har stor kapacitet och programvara som kan utnyttjas av många användare samtidigt.

strukturerad programmering

ger lättlästa och systematiska program, uppbyggda av väldefinierade delar.

sträng

är en följd av tecken.

subrutin

eller underprogram, är ett programavsnitt som kan användas flera gånger i samma program.

synkron överföring

dataöverföring med hjälp av inbyggd klocka hos såväl sändare som mottagare. Överföringen sker i block utan markeringar mellan tecknen. Jfr *asynkron överföring*.

system

står ofta i stället för *datorsystem*.

systemman

är en person som planerar hur ett *datorsystem* ska byggas upp.

systemprogram

är program för själva datorns arbete.

tangentbord

är en *inenhet* till en dator.

Team100

är säljorganisationen för ABC-datorer.

teledata

är ett system där en användare har möjlighet att samtala med en stor dator via telenätet. Användaren har ett tangentbord, en TV och en telefon. Teledata kommer att erbjuda ett stort antal tjänster som t ex nyheter, väder, biljett- och varubeställning, kultur- och nöjesinformation, bokläsning, spel m m. Man ska kunna skicka brev genom teledata. Allt sker förstås mot avgifter.

telex

medger kopiering av bild och text via telenätet.

telekommunikation

innebär dataöverföring via telenätet.

telex

innebär överföring av text via telexnätet. Det är världsomspännande och kan utnyttjas dygnet runt.

terminal

är in- och utmatningsutrustning till en dator dirket eller via telenätet. En terminal innehåller ett *tangentbord* samt en *bildskärm* och/eller *skrivare*.

text-TV

ger oss möjlighet att få nyheter och annan information via TV. Vid text-TV tar man bara emot information.

tiddelning

är det svenska ordet för *time-sharing*.

time-sharing

betyder att flera användare i tur och ordning betjänas av en dator. Väntetiderna brukar vara så korta att användaren upplever direktkontakt.

tolk

är ett annat ord för interpretator. Tolk är ett *program* som översätter från ett *högnivåspråk* till maskinkod. Översättningen sker sats för sats. Översättningen måste göras på nytt varje gång ett program ska köras.

transistor

är en *halvledarkomponent* som används inom *elektroniken*. I dag kan man bygga in en stor mängd transistorfunktioner på små *kiselplattor (chip)*. De utgör en förutsättning för datorteknikens snabba utveckling.

utdata

är de data som utgör resultatet av datorns arbete och som är tillgängliga för en användare genom *utenheterna*.

utenhet

är en enhet där datorns resultat matas ut.

V24-snitt

ett internationellt standardiserat *gränssnitt* för anslutning av t ex terminaler till en dator. Kontakter till detta snitt har standardiserad anslutning och koppling.

viewdata

är det engelska ordet för *teledata*.

VLSI

förkortning för Very Large Scale Integration, en komponenttätet större än 100 000 per *chip*, se *LSI*.

Winchester Disk

är en typ av *skivminne* med hög packningstäthet, där skivan är lufttätt skyddad mot föroreningar.

åtkomsttid

är den tid som det tar att hämta data ur ett minne.

© Copyright 1983, Luxor Datorer AB, Motala,
Karl-Erik Wedin och LundaRedaktionen AB

Tryck Berlings, Arlöv 1983

ISBN 91 – 7269 – 861 – 7

LUXOR
Datorer

Luxor Datorer AB · Box 923 · 591 29 Motala · Tel. 0141-16200

REGIONKONTOR:

Stockholm, tel. 08-84 04 90 · Göteborg, tel. 031-42 07 20 · Malmö, tel. 040-18 10 20 · Örnköldsvik, tel. 0660-150 44

ISBN 91-7260-861-7